

Ефективність акушерської і гінекологічної диспансеризації в профілактиці неплідності корів

Станішевський Є.Ф., Сологуб Г.Л., Розум Л.М., к.в.н., доценти,
Розум Є.Є., асистент
Одеський державний аграрний університет

Встановлено, що проведення акушерської і гінекологічної диспансеризації у молочному скотарстві є важливим моментом в комплексі заходів з профілактики неплідності корів і телиць. Відсоток неплідних корів знизився до 11,8, а яловість до 2,5% за рахунок збільшення виходу телят на 100 корів до 98. Профілактична ефективність використання молозива і естрофану через годину після виведення плоду зросла на 18,2 і 9,1%, а заплідненість впродовж двох стадій збудження статевого циклу склала 100%.

Ключові слова: акушерська і гінекологічна диспансеризація, неплідність, молозиво, естрофан, заплідненість.

Найбільш вразливі до захворювань статеві органи та молочна залоза, оскільки вони несуть велике функціональне навантаження. Порушення функції цих систем пов'язані з неплідністю, мало молочністю або без молочністю (1).

Причин неплідності дуже багато. Але при ретельному, різнобічному дослідженні завжди вдається встановити головну причину неплідності. Виробничі досліди показують, що встановлення причини неплідності має велике значення, але не можна обмежуватися тільки її виявленням та усуненням, необхідно пам'ятати, що неплідність виявляється при наявності відповідних умов (2,5).

У фаховій літературі є чимало рекомендації щодо ліквідації неплідності корів, викликані окремими причинами. Найефективнішим засобом боротьби – є регулярне проведення акушерсько-гінекологічної диспансеризації (щомісячно, або раз у квартал). В сучасних умовах вона повинна бути спрямована, головним чином, на підвищення ефективності використання маточного поголів'я (3,4).

Мета дослідження. Встановити ефективність регулярного проведення акушерської і гінекологічної диспансеризації в профілактиці неплідності корів.

Матеріал і методи дослідження.

Дослідження проводили в умовах НДПГ «Дачне» Овідіопільського району Одеської області протягом 2009 року. З метою з'ясування основних показників, які характеризують стан відтворення, причин їх зниження ми проводили в першу чергу клінічні і лабораторні дослідження.

Проводячи протягом року акушерську і гінекологічну диспансеризацію корів, ми звернули увагу на велику різницю в ефективності одних і тих же препаратів, або методів профілактики неплідності корів. Профілактику післяродових ускладнень ми проводили на 3-ох групах корів через годину після виведення плода шляхом введення тваринам 1-ої дослідної підшкірно 30 мл молозива (по 10 мл в кожную точку), повторно через 24 години; 2-ої дослідної – внутрішньом'язово естрофан 2 мл та 3-ої дослідної – підшкірно молозиво + внутрішньом'язово естрофан.

Результати досліджень та їх обговорення.

Клініко-гінекологічним дослідженням корів встановили, що на день дослідження вагітними були 79,2 % корів, неплідними 13,5 %, при цьому неплідними більше двох місяців після отелення – 7,5 %.

Серед патології статевих органів провідне місце займають гінекологічні захворювання, які складають 26,8% неплідних корів. З них атонія матки – у 10,1 %, гіпофункція яєчників – у 13,9 %, яка майже у 50 % корів супроводжується атонією матки.

Акушерська патологія діагностується незначно вище і становила 26,4%. При цьому найбільше поширення мали затримання посліду – у 6,9 % і субінволюція матки – у 10,2 % корів.

Аналізуючи динаміку отелень за 2009 рік ми встановили, що отели були нерівномірними. Найбільша кількість отелень була в січні – квітні, що склало 11,6–12,4 % випадків. В інші місяці отели у корів були порівняно рівномірні і коливалися від 6,5 до 9,8 %. Приведена динаміка отелень вказує на те, що в 2008 році було організовано осіменіння корів більш інтенсивно в весняно-літній період, коли значно покращуються умови для організації повноцінної збалансованої годівлі корів і можливість організувати тваринам активний моціон.

В 2009 році приділяли особливу увагу організації осінньо-зимових отелень та добилися при цьому відповідних результатів за рахунок отримання двох отелень протягом календарного року. Протягом січня-лютого розтелилося 26,5 % корів і організація ущільненого осіменіння корів в зимовий період дозволила господарству отримати 98 телят на 100 корів за рік. Аналізуючи строки відновлення статевої циклічності у корів після отелення ми з'ясували, що 1/3 маточного поголів'я (29,3 % корів) прийшли в охоту протягом першого місяця, а протягом другого місяця – 33,5 % тварин. Отже 62,8 % корів поновили статеву циклічність після отелення протягом 60 днів.

Для з'ясування причин патології репродуктивних органів ми провели аналіз структури раціонів годівлі і біохімічних показників крові.

Встановлено, що в середньому протягом року дефіцит раціонів корів по перетравному протеїну складав – від 23,2–60,45 %, загальному кальцію – 9,5–14,7 %, неорганічному фосфору – 13,3–29,3 % і каротину – 30,8–42,0 %. При біохімічному дослідженні крові неплідних корів виявили гіпоглікемію (на 31,25 %), кетонемію (в 4 рази), гіпопротеїнемію і гіпокальціємію (на 17,85 %), фосфатемію (на 54,6 %), зниження лужного резерву (в 4 рази). Співвідношення Са : Р – 1,6:1.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що в НДПГ «Дачне» провідною формою неплідності є аліментарна, яка реєструється у 72–76 % корів.

Ефективність використання комплексних заходів профілактики неплідності наведена в таблиці.

Ефективність профілактики післяродових ускладнень у корів (n=33)

Групи корів	Захворіло на післяродові ускладнення		Профілактична ефективність, %	Запліднилося, %	Період від отелу до запліднення, діб
	n	%			
1 дослідна (n=11)	3	27,2	72,8	84,8	58,7±1,76
2 дослідна (n=11)	2	18,1	81,9	90,9	48,7±1,98
3 дослідна (n=11)	1	9,09	90,1	100,0	44,3±2,03

Аналізуючи отриманні дані встановили, що введення коровам через годину після виведення плоду молозива в поєднанні з естрофаном скорочує виникнення післяродових ускладнень на 18,1 і 9,01 %. Ефективність профілактичних заходів склала 89,5 %. Впродовж 2-ох стадій збудження статевого циклу запліднилося 100 % корів, що на 18,2 і 9,1 % більше відповідно. Період від отелення до запліднення скоротився на 14,4 і 4,9 діб і склав 44,3±2,03 доби.

Висновки

1. Проведення акушерсько-гінекологічної диспансеризації дало можливість знизити відсоток неплідних корів до 11,8, а яловість до 2,5 %.
2. На початку проведення диспансеризації вихід телят на 100 корів складав 66,6 %, а після її застосування збільшився на 31,4 %.
3. Зросла ефективність профілактичних заходів на 18,2 і 9,1 %. Заплідненість корів після застосування молозива в поєднанні з естрофаном склала 100,0 % впродовж двох статевих циклів.

Література

1. Буркат В.П., Харута Г.Г., Краєвський А.Й. та ін. *Методичні рекомендації по відтворенню великої рогатої худоби молочною напрямку*: – Біла Церква, – 1995. – 28 с.
2. Зверєва Г.В., Яблонський В.А., Косенко М.В. та ін. *Рекомендації з профілактики неплідності худоби*. – К.: Наук. світ, – 2001. – 18 с.
3. Любецький В.Й. *Акушерська і гінекологічна диспансеризація у системі відтворення великої рогатої худоби* / В.Й. Любецький, О.В. Сібілева, О.А. Жук // *Вісник Білоцерківського ДАУ*. – Біла Церква, 2006. – Вип.41. – С. 137–142.
4. Поліщук Б.П. *Основні заходи профілактики післяродових захворювань корів* // *Здоров'я тварин і ліки*. – 2009. – №5. – С.11.
5. *Профілактика акушерської патології у корів. Метод. рекомендації для лікарів ветеринарної медицини* / А.Й. Краєвський, М.В. Вельбівець, Ю.М. Ордін та ін.. – Біла Церква, – 2000. – 14 с.

Эффективность акушерской и гинекологической диспансеризации в профилактике бесплодия коров.

Станишевский Е.Ф., Сологуб Г.Л., Розум Л.М., Розум Е.Е.

Установлено, что проведение акушерской и гинекологической диспансеризации в молочном скотоводстве является важным мероприятием в комплексе мероприятий по профилактике бесплодия коров и телок. Процент бесплодных коров снизился до 11,8, а яловость до 2,5% за счет повышения выхода телят на 100 коров до 98. Профилактическая эффективность использования молозива и эстрофана через час после выведения плода повысилась на 18,2 и 9,1%, а оплодотворяемость в течение двух половых циклов составила 100%.

Ключевые слова: акушерская и гинекологическая диспансеризация, бесплодие, молозиво, эстрофан, оплодотворяемость.

Efficiency obstetrics and gynecologic prophylactic medical examination in preventive maintenance of impregnated of cows.

Stanishevskij E.F., Sologub G. L, Rozum L.M., Rozum E.E.

It is established, that carrying out obstetric and gynecologic prophylactic medical examination in dairy cattle breeding is the important action in a complex of actions for preventive maintenance of impregnated of cows and heifers. The percent of fruitless cows has decreased to 11,8, and dryness to 2,5 % at the expense of increase of an exit of calfs on 100 cows to 98. Preventive efficiency of use of a colostrum and oestrophan an hour later after fruit deducing has raised on 18,2 i 9,1 %, and to impregnate during two sexual cycles has made 100 %.

Key words: obstetrics and gynecologic prophylactic, of fruitless, colostrum, oestrophan, to impregnate.

Аграрний вісник Причорномор'я.-Одеса: ТЕС, 2010.- Вип.56.- С.105-108. (ВАК України 10.11.99)